

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยทำนายสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงทำนาย (Predictive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอำนาจในการทำนายของปัจจัยส่วนบุคคล ประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุต่อสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

1.1.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ การศึกษาและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน) ประสบการณ์ด้านการดูแลผู้สูงอายุ (ระยะเวลาการดูแลผู้สูงอายุ การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ การอบรมด้านการดูแลผู้สูงอายุ) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ ต่อสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

1.1.3 เพื่อศึกษาอำนาจในการทำนายของปัจจัยส่วนบุคคล (อายุและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน) ประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุ (ระยะเวลาการดูแลผู้สูงอายุ การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ การอบรมด้านการดูแลผู้สูงอายุ) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ ต่อสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ การศึกษาและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน) ประสบการณ์ด้านการดูแลผู้สูงอายุ (ระยะเวลาการดูแลผู้สูงอายุ การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ การอบรมด้านการดูแลผู้สูงอายุ) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

1.2.2 ปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ การศึกษาและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน) ประสบการณ์ด้านการดูแลผู้สูงอายุ (ระยะเวลาการดูแลผู้สูงอายุ การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ การอบรมด้านการ

ดูแลผู้สูงอายุ) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ สามารถทำนายสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 ปีขึ้นไป ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น จำนวนทั้งหมด 188 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ G*power program ได้กลุ่มตัวอย่างเท่า 87 คน และเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลเพิ่ม 30% ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 125 คน ซึ่งจำนวนตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) แต่เก็บจำนวนตัวอย่างที่สมบูรณ์ได้จริงจำนวน 125 คน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประสบการณ์ในการดูแลผู้สูงอายุ เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ จำนวนทั้งหมด 6 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ ข้อความในแบบสอบถาม เป็นข้อความทางบวกจำนวนข้อคำถาม 8 ข้อ ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 6 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตอนที่ 4 สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุ ข้อความในแบบสอบถามเป็นข้อความทางบวกและจำนวน 60 ข้อ ได้แก่ การมีทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ จำนวน 6 ข้อ การสื่อสารกับผู้ป่วยสูงอายุและครอบครัว จำนวน 8 ข้อ และการประเมินผู้สูงอายุจำนวน 12 ข้อ ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุ จำนวน 6 ข้อ การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันภาวะเสี่ยงในผู้สูงอายุ จำนวน 9 ข้อ การจัดการกับความเจ็บป่วยของผู้สูงอายุ จำนวน 7 ข้อ การดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน จำนวน 7 ข้อ การประสานงานกับสหวิชาชีพจำนวน 8 ข้อ ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงของเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความตรงของเนื้อหา แล้วนำไปคำนวณหาค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (content validity index : CVI) ได้ค่า CVI เท่ากับ .99 จากนั้นนำไปทดลองใช้ (try out) กับพยาบาลวิชาชีพที่ไม่ได้รับการสุ่มให้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของคอนบราค (Conbrach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ และและสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุเท่ากับ .95, .93 และ .93 ตามลำดับ

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยประสานกับสาธารณสุขอำเภอให้เป็นผู้รวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 125 ฉบับ ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล 3 สัปดาห์ และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 125 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้สถิติพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) สถิติที (t-test) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4 ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุเฉลี่ยเท่ากับ 44.95 ปี กลุ่มอายุ 41-50 ปี มีจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 51.2 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 76.8 และตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ จำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 88.8 ระยะเวลาปฏิบัติงานเฉลี่ยเท่ากับ 16.77 ปี กลุ่มระยะเวลาปฏิบัติงาน 21-30 ปี มีจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 35.2 ประสบการณ์ในการทำงาน เฉลี่ยเท่ากับ 8.747 ปี กลุ่มระยะเวลาปฏิบัติงาน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี มีจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 48.8 และส่วนใหญ่เคยได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 66.4

สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ เป็นสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุมาก รองลงมาได้แก่ การสื่อสารกับผู้ป่วยสูงอายุและครอบครัว ส่วนด้านการจัดการกับความเจ็บป่วยของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ และข้อมูลปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ กับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า ระยะเวลาปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ($r = .078$) ประสบการณ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ($r = .135$) การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ($r = .282$) กับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.5) ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ กับ สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า การรับรู้ นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .485$) กับสมรรถนะการดูแล ผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.5) ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านการรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ กับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ กับ สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า การแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .560$) กับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุ ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.5) ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์กับ สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

2. อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาปัจจัยทำนายสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

2.1 สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีสมรรถนะการ ดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($M = 3.91$, $SD = .49$) ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของดารารพร รักหน้าที่ (2548) ที่ศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของพยาบาล วิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนในเขตสาธารณสุขที่ 7 กลุ่มตัวอย่าง คือพยาบาลวิชาชีพในศูนย์ สุขภาพชุมชน จำนวน 184 คน พบว่า ระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับสูง และสอดคล้อง กับการศึกษาของ ศิริบุญ รุ่งศิริ (2554) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของ พยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 275 คน ผลการวิจัย **พบว่า** สมรรถนะการปฏิบัติงานของพยาบาล วิชาชีพโดยรวม อยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกับการ ศึกษาของชุดิมา เขตต์อนันต์ (2556) ที่ศึกษาปัจจัยทำนายสมรรถนะพยาบาลไต่เตี้ยม กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลไต่เตี้ยมทั่วประเทศจำนวน 315 คน ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบระบบ ผลการวิจัย**พบว่า** สมรรถนะพยาบาลไต่เตี้ยมอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับการศึกษาของ จันทิมา บันลือฤทธิ์, ปรียาภรณ์ ชำน (2558) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะการจัดการระบบการดูแลระยะยาวในกลุ่ม

ผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง 286 คน พบว่า สมรรถนะการจัดการระบบการดูแลระยะยาวในกลุ่มผู้สูงอายุ อยู่ในระดับสูง

การที่กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก อธิบายได้ว่า พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข บทบาทการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งเป็นสถานบริการสาธารณสุขระดับต้นของกระทรวงสาธารณสุขและเป็นหน่วยงานอยู่ใต้บังคับบัญชาของสาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลโดยมีคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ (คปสอ.) เป็นองค์กรประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขบริการสาธารณสุขผสมผสาน ทั้งในและนอกสถานบริการ อันได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาล การป้องกันควบคุมโรค การฟื้นฟูสภาพ การดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการ อนามัยสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนบริการวิชาการ และการบริหารและธุรการ รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินงานสาธารณสุขและพัฒนาชุมชน ตลอดจนการวางแผนแก้ไขปัญหาสาธารณสุขได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องที่ เช่น เขตชนบท เขตทุรกันดาร เขตชนบทกึ่งเมือง และเขตชานเมือง เป็นต้น สถานีอนามัย ศูนย์สุขภาพชุมชน ศูนย์แพทย์ชุมชนมีหน้าที่และภาระความรับผิดชอบ (สุพัตรา ศรีวณิชชากรและคณะ, 2545)

นอกจากนั้น ผลการศึกษาค้นคว้านี้ มีความสอดคล้องกับการศึกษาของยุพิน สุขเจริญและ ขวัญดาว กล่ำรัตน์ (2558) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างคือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครปฐม จำนวน 103 คน พบว่า การปฏิบัติงานตามสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ความภูมิใจในวิชาชีพ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความต้องการความสำเร็จในงานอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ หทัยรัตน์ ชลเจริญ (2559) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการพยาบาลต่างวัฒนธรรม ของพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนในการดูแลผู้รับบริการมุสลิม ที่พบว่า ระดับสมรรถนะการพยาบาลต่างวัฒนธรรมของพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนในการดูแลผู้รับบริการมุสลิมโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเนื่องจากบริบทการทำงานของพยาบาลวิชาชีพและบริบทของผู้สูงอายุของแต่ละพื้นที่และวัฒนธรรม ทำให้ระดับสมรรถนะการพยาบาลแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาสมรรถนะการดูแลผู้สูงของพยาบาลวิชาชีพทางด้านพบว่า ด้านการมีทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ เป็นสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุมาก ($M = 4.48$, $SD = .47$) รองลงมาได้แก่ การสื่อสารกับผู้ป่วยสูงอายุและครอบครัว ($M = 4.29$, $SD = .47$) การดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ($M = 3.88$, $SD = .57$) การประเมินผู้สูงอายุ ($M = 3.86$, $SD = .58$) ทักษะการปฏิบัติกรพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุ ($M = 3.86$, $SD = .54$) การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันภาวะเสี่ยงในผู้สูงอายุ ($M = 3.81$, $SD = .56$) และการ

ประสานงานกับสหวิชาชีพ ($M = 3.72$, $SD = .68$) ส่วนด้านการจัดการกับความเจ็บป่วยของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.46$, $SD = .60$) เช่นเดียวกับการศึกษาของ Fey & Milner (2000 อ้างใน สุดารัตน์ ประสาร , 2548) กล่าวว่า สมรรถนะพยาบาล เป็นการสร้างความมั่นใจและทัศนคติในการให้บริการที่มีคุณภาพโดยพยาบาลจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับความคาดหวังในการปฏิบัติงาน การสามารถประเมินความเจ็บปวดของผู้ป่วยได้ตามนโยบายของหน่วยงานสามารถประเมินและบรรเทาสาเหตุของความเจ็บปวด หรือความไม่สุขสบายสามารถวางแผนบรรเทาความเจ็บปวด โดยวิธีการให้ยา สามารถประเมินและบันทึกผลการบรรเทาความเจ็บปวดได้อย่างต่อเนื่อง สามารถประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ให้บริการ สามารถแก้ปัญหาในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการศึกษาของสุธาสนี ช่วยใจดี (2559) ที่ศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในสถานดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในสถานดูแลผู้สูงอายุนั้นมีระดับมาก ในด้าน 1) สมรรถนะด้านการยอมรับในความเป็นผู้สูงอายุ 2) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล ในการดูแลผู้สูงอายุในสถานดูแลระยะยาว 3) สมรรถนะด้านการสื่อสาร 4) สมรรถนะด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม 5) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำและบริหารจัดการองค์กร 6) สมรรถนะด้านการจัดการด้านการเงิน และ 7) สมรรถนะด้านการศึกษาค้นคว้าสิ่งใหม่ สอดคล้องกับการศึกษาของอังคณา หิรัญย์ ภิญญากาศ (2559) ที่ศึกษาปัจจัยที่สามารถทำนายสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยผู้ป่วยวิกฤตหัวใจและหลอดเลือด กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพหน่วยผู้ป่วยวิกฤตหัวใจและหลอดเลือด ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยผู้ป่วยวิกฤตหัวใจและหลอดเลือดอยู่ในระดับสูง

2.2 ความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ การศึกษาและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน) ประสพการณ์ด้านการดูแลผู้สูงอายุ (ระยะเวลาการดูแลผู้สูงอายุ การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ การอบรมด้านการดูแลผู้สูงอายุ) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ ต่อสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

2.2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานสอดคล้องมานพ เงินโหม (2553) พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับสมรรถนะของหัวหน้าสถานอนามัย จังหวัดเพชรบูรณ์ แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ขวัญราตรี ไชยแสง (2544) ที่พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและแรงจูงใจกับการดำเนินงานของพยาบาลวิชาชีพในโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และการศึกษาของจันทิมา บันลือฤทธิ์, ปรียาภรณ์ ชาน (2558) พบว่า อายุ ประสพการณ์ทำงาน ระดับการศึกษาและขนาดของหน่วยบริการ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะการ

จัดการระบบการดูแลระยะยาวในกลุ่มผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาพบว่า การศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องมานพ เงินโถม (2553) พบว่าการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับสมรรถนะของหัวหน้าสถานีนามัย จังหวัดเพชรบูรณ์ แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ขวัญราตรี ไชยแสง (2544) ที่พบว่า การศึกษา มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและแรงจูงใจกับการดำเนินงานของพยาบาลวิชาชีพในโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่นเดียวกับ การศึกษาของชุดิมา เขตดอนันต์ (2556) ที่ศึกษาปัจจัยทำนายสมรรถนะพยาบาลไตเทียม พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะพยาบาลไตเทียม และการศึกษาของจันทิมา บันลือฤทธิ์, ปรียาภมร ชาน (2558) พบว่า ระดับการศึกษาและขนาดของหน่วยบริการ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะการจัดการระบบการดูแลระยะยาวในกลุ่มผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องมานพ เงินโถม (2553) พบว่าระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับสมรรถนะของหัวหน้าสถานีนามัย จังหวัดเพชรบูรณ์ แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ขวัญราตรี ไชยแสง (2544) พบว่าระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและแรงจูงใจกับการดำเนินงานของพยาบาลวิชาชีพในโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และการศึกษาของจันทิมา บันลือฤทธิ์, ปรียาภมร ชาน (2558) พบว่าประสบการณ์ทำงาน และขนาดของหน่วยบริการ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะการจัดการระบบการดูแลระยะยาวในกลุ่มผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดปทุมธานี

2.2.2 การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .485$) กับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับการศึกษาของ ดารารพร รักหน้าที่ (2548) ที่พบว่า นโยบายและการบริหาร ($r = .306$, $p\text{-value} = < .001$) มีความสัมพันธ์ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนในเขตสาธารณสุขที่ 7 เช่นเดียวกับการศึกษาของ มานพ เงินโถม (2553) ที่พบว่า นโยบายและการบริหาร มีความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับสมรรถนะของหัวหน้าสถานีนามัย จังหวัดเพชรบูรณ์ แต่ไม่

สอดคล้องกับการศึกษาของ ขวัญราตรี ไชยแสง (2544) ที่พบว่า การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและแรงจูงใจกับการดำเนินงานของพยาบาลวิชาชีพในโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่นเดียวกับการศึกษาของ กรรณิกา เรืองเดช (2559) ที่พบว่า การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะพยาบาลชุมชนของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การที่กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ และ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพราะว่าพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับการประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอและได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

2.2.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ

ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .560$) กับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับการศึกษาของสังคม ศุภรัตน์กุล (2546) ที่พบว่า แรงจูงใจ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทและแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขกับการปฏิบัติงานในการให้บริการหลักในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู เช่นเดียวกับการศึกษาของ ประภัสสร เกษตรทัต (2549) พบว่า แรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาบุคลากรของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงกับการพัฒนาบุคลากรของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ($r = 0.71$, $p\text{-value} < .01$) รวมถึงการศึกษาของ วชิธรรม สามสี (2550) ที่พบว่า แรงจูงใจด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจของบุคลากรสาธารณสุขในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ อย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p\text{-value} = .05$ แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ดาราพร รักหน้าที่ (2548) ที่พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีความสัมพันธ์ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนในเขตสาธารณสุขที่ 7

การที่กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพราะว่าพยาบาลวิชาชีพมีความรู้สึกรักหรือมีการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการความสำเร็จในการทำงานโดยมิได้หวังรางวัล เป็นความต้องการที่จะทำงานให้ดีที่สุดและทำให้สำเร็จผลตามที่ตั้งใจไว้หรือตามที่หน่วยงานและองค์กรตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งคนที่มีความสำเร็จในงานสูงก็จะมีแรงจูงใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้นด้วย และเมื่อคนมีแรงจูงใจให้สำเร็จแล้วจะก่อให้เกิดสมรรถนะในการทำงานที่

เกิดจากการต้องการพยาบาลวิชาชีพที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จโดยมีความมานะพยายามฟันฝ่าอุปสรรคเอาชนะความล้มเหลวเพื่อไปสู่จุดหมายที่ต้องการ

2.2.4 อำนาจในการทำนายของปัจจัยส่วนบุคคล (อายุและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน)

ประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุ (ระยะเวลาการดูแลผู้สูงอายุ การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ การอบรมด้านการดูแลผู้สูงอายุ) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ ต่อสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ ไม่สามารถอธิบายความแปรปรวนสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .001$) แสดงว่า การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ ไม่สามารถทำนายสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพได้ ซึ่งเป็นไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งแตกต่างกับการศึกษา Zhang An Wang (2552) ที่ศึกษาสมรรถนะทางการพยาบาลตามความคาดหวังและความเป็นจริงของพยาบาลในสถานบริการระยะยาว เมืองหนานหนิง มณฑลกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่าปัจจัยด้านการได้รับการอบรมมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะทางการพยาบาลผู้สูงอายุตามความคาดหวัง อย่างไรก็ตาม และสอดคล้องกับการศึกษาของ กรรณิกา เรืองเดช (2559) ที่ศึกษาสมรรถนะพยาบาลชุมชนของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าการผ่านหรือไม่ผ่านการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน มีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะพยาบาลชุมชนไม่แตกต่างกันทางสถิติ อธิบายได้ว่า การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพทั้งหลักสูตรระยะสั้น การประชุม สัมมนา หรือการอบรมเชิงปฏิบัติการ อย่างสม่ำเสมอ ทำให้พยาบาลวิชาชีพมีความรู้ด้านการดูแลผู้สูงอายุ ทั้งในผู้สูงอายุสุขภาพดี ผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง

การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ สามารถทำนายสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้ร้อยละ 36.5 โดย การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ สามารถอธิบายความแปรปรวนสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.5 ($R^2 \text{ change} = .365$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับการศึกษา เยาวเรศ ประภาษานนท์และคณะ (2557) พบว่า การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ มีผลต่อการรับรู้สมรรถนะปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ อย่างไรก็ตาม ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ หทัยรัตน์ ชลเจริญ (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการพยาบาลต่างวัฒนธรรม ของพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนในการดูแลผู้รับบริการมุสลิม อธิบายได้ว่าการรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ การรับทราบหลักและวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ ตามนโยบายของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดย การจัดสวัสดิการของรัฐให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่ทั้งในด้านสุขภาพ

อนามัย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม รวมถึงความยุติธรรมและการอื่นใด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ สามารถทำนายสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้ร้อยละ 36.5 โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ สามารถอธิบายความแปรปรวนสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.5 (R^2 change = .365) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับการศึกษา สุนิต โชติกุล (2553) พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีผลสมรรถนะตนเองของพยาบาลประจำกลุ่มภารกิจหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร เช่นเดียวกันกับการศึกษาของ นิตยา พันธสง่า (2560) ศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ปัจจัยด้านสถานทางอาชีพ ปัจจัยจูงใจด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยจูงใจด้านความสำเร็จในการทำงาน และปัจจัยด้านโอกาสความก้าวหน้าในงาน โดยร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 63.6 ($R^2 = 0.636$, p -value < 0.001) อย่างไรก็ตามไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริบุญ รุ่งหิรัญ (2554) ที่พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดปทุมธานี อธิบายได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพที่จะทำงานให้ดีที่สุดและทำให้สำเร็จผลตามที่ตั้งใจไว้หรือตามที่หน่วยงานและองค์กรตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งคนที่มีความสำเร็จในงานสูงก็จะมีแรงจูงใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้นด้วย และเมื่อคนมีแรงจูงใจให้สำเร็จแล้วจะก่อให้เกิดสมรรถนะในการทำงานที่เกิดจากความต้องการพยาบาลวิชาชีพที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จโดยมีความมานะพยายามฟันฝ่าอุปสรรคเอาชนะความล้มเหลวเพื่อไปสู่จุดหมายที่ต้องการ ซึ่งเป็นความต้องการความสำเร็จในการทำงานโดยมิได้หวังรางวัล

ปัจจัยส่วนบุคคล (อายุและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน) ประสพการณ์การดูแลผู้สูงอายุ (ระยะเวลาการดูแลผู้สูงอายุ) ไม่สามารถอธิบายความแปรปรวนสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับการศึกษา Zhang An Wang (2552) ที่ศึกษาสมรรถนะทางการพยาบาลตามความคาดหวังและความเป็นจริงของพยาบาลในสถานบริการระยะยาว เมืองหนานหนิง มณฑลกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า ปัจจัยด้านระยะเวลาการทำงานและระยะเวลาทำงานในสถานดูแลระยะยาวสมรรถนะทางการพยาบาลผู้สูงอายุตามความเป็นจริงของพยาบาล อย่างไรก็ตามไม่สอดคล้องกับการศึกษาของชุตินา เขตต์อนันต์ (2556) ที่พบว่า ระดับการศึกษา ประสพการณ์การปฏิบัติงานด้านไตเทียม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะพยาบาลไตเทียม เช่นเดียวกับการศึกษาของกรรณิกา เรืองเดช (2559) พบว่า กลุ่มอายุ

ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ ทำงานที่แตกต่างกัน มีผลต่อสมรรถนะพยาบาลชุมชนของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการดำเนินการวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น สามารถได้ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

3.1.1 ผลการศึกษาวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการจัดการกับความเจ็บป่วยของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในประเด็นการจัดการกับความเจ็บป่วยของผู้สูงอายุ เช่น การจัดการกับการนอนไม่หลับ การจัดการกับความเจ็บปวดทั้งชนิดเฉียบพลันและเรื้อรังในผู้สูงอายุ การจัดการกับอาการไม่พึงประสงค์จากการได้รับยาหลายชนิด การจัดการอาการท้องผูกและการจัดการกับอาการกลืนปัสสาวะไม่อยู่ของผู้สูงอายุ

2) องค์ความรู้หนึ่งที่ทำให้พยาบาลวิชาชีพมีสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อความมั่นใจในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับปัญหาด้านสุขภาพที่ผู้สูงอายุที่มีมากขึ้น เช่น การจัดการกับภาวะสมองเสื่อม ภาวะซึมเศร้า และภาวะสับสนเฉียบพลันในผู้สูงอายุ

3) ควรมีการประยุกต์ความรู้ และประสานเครือข่ายวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์ทางเลือก มาใช้ในการจัดการกับอาการของผู้สูงอายุ เช่น การใช้สมุนไพร ประคบ เพื่อการปฏิบัติการพยาบาลด้านการจัดการกับความเจ็บป่วยของผู้สูงอายุ

3.1.2 การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ พบว่า เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ดังนั้น ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านการคัดกรอง การควบคุม ป้องกันโรค การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุ สำหรับเจ้าหน้าที่ระหว่างประจำการอย่างสม่ำเสมอ แผนการจัดการฝึกอบรมควรจะสอดคล้องกับผลการประเมินความต้องการฝึกอบรม และแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยเน้นหนักสิ่งที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพงานด้านผู้สูงอายุ การจัดการกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะอาจทำได้หลายรูปแบบควรเลือกให้เหมาะสมกับปัญหาและสถานการณ์

3.1.3 การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ พบว่า เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ดังนั้น ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีและกระตุ้นการรับรู้ นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ ในประเด็นดังนี้ การส่งเสริมให้พยาบาลเข้าประชุมวิชาการหรืออบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ การชี้แจงนโยบายการดูแลผู้สูงอายุให้บุคลากรทราบ ชี้แจงนโยบายการดูแลผู้สูงอายุให้ผู้ป่วยและผู้รับบริการสูงอายุทราบ และการนำผลลัพธ์ที่ได้จากการมีส่วนร่วมในการดูแลมาปรับปรุงคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น

3.1.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ พบว่า เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ดังนั้น ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนและกระตุ้นให้พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในประเด็นดังนี้ การเสริมพลังความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติการดูแลผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพ ความภาคภูมิใจที่ได้รับมอบหมายงานการดูแลผู้สูงอายุ เพราะเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้และความสามารถ และการเป็นส่วนหนึ่งของทีมการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อให้หน่วยงานประสบความสำเร็จในการดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการวิจัยสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ผลการศึกษาเชิงลึก และขยายกลุ่มประชากรไปยังกลุ่มที่ดูแลผู้สูงอายุอื่น ๆ เช่น ผู้ดูแลผู้สูงอายุในระดับครอบครัว อสม. จิตอาสา และชุมชน

3.2.2 ควรศึกษาสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จากปัจจัยอื่น ๆ เช่น นวัตกรรมการทำงานและการดูแลผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพ สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุแยกตามประเภทติดเตียง ติดบ้าน และติดสังคม รวมถึง การจัดการดูแลผู้สูงอายุในกรณีภาวะสมองเสื่อม ภาวะซึมเศร้า ภาวะสับสนเฉียบพลัน และการดูแลระยะสุดท้าย เป็นต้น เพื่อให้ได้คำตอบครอบคลุมหลายมิติ

3.2.3 ควรทำการวิจัยสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นระยะต่อเนื่อง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาวะแวดล้อม ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร เช่น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในระบบสุขภาพ ระบบการบริหารจัดการในองค์กร และระบบโครงสร้างประชากรไทยกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เป็นต้น